

รู้สึกเพี้ยนบุญ เป็นการเรียไรจะทำอย่างไรคะ? คัดจากคำถาม-คำตอบประจำเดือนมิถุนายน 2551

ดร.ปฐมพงษ์ โพธิ์ประสิทธิ์พันธุ์

<http://www.bodhinanda.com>

คำถาม 1.อยากเรียนถามอาจารย์ว่าเคยได้ยินคำว่าเพี้ยนบุญบ้างมั๊ย? หมายความว่าไปไหนมาไหนก็เจอแต่เรียรายกันไม่ขาด ดิฉันเคยเข้าวัดฯหนึ่ง มีเรียรายสร้างโน่นสร้างนี่ไม่ขาดเลย จนรู้สึกว้าพระสงฆ์สมัยนี้ท่านเอาแต่สร้าง ไม่หยุดหย่อน ท่านเกิดมาสร้างหรืออย่างไร? ไม่อยากต่อว่าพระสงฆ์หรือคณะคะ แต่อยากฟังข้อคิดเห็นของคนที่เคยอยู่ในวงการสงฆ์บ้าง ว่าคิดอย่างไรคะ (ศ.พญ.อนงค์/มหาวิทยาลัยมหิดล/กทม)

คำตอบ: ขอกราบขอภัยที่ผมแยกคำถามมาไว้ตอบเดือนนี้ครับ ไม่ได้ตอบพร้อมกันกับอีกคำถามที่ลงในเดือนที่แล้ว ผมได้ยินคนพูดเช่นนี้เช่นกันแต่ผมคงจะตอบแตกต่างจากนักวิชาการหลายท่าน ผมว่าถ้าวัดได้สร้างถาวรวัตถุครบสมบูรณ์เท่าที่จำเป็นแล้ว แต่ยังดันทุรังจัดกฐินผ้าป่าสร้างต่อไปอีก ผมก็เห็นคล้ายกันว่าสาธุชนไม่ควรไปสนับสนุน

แต่ผมใคร่ขอกราบเรียนว่าในประเทศไทยนี้มีวัดมากมายที่ยังไม่มีสิ่งก่อสร้าง เช่น ศาลาการเปรียญ, โบสถ์, กุฏิ, ห้องสมุด ฯลฯ ศาลาการเปรียญก็ดี โบสถ์ก็ดี ห้องสมุดก็ดี เป็นถาวรวัตถุที่จำเป็นสำหรับวัด เพราะวัดเป็นศูนย์กลางในการประกอบพิธีกรรมเพื่อคนส่วนรวมในแต่ละท้องถิ่น ผมได้แวะไปดูหลายจังหวัดในภาคอีสานก็ยังขาดอยู่มาก ถ้าพระสงฆ์องค์เจ้าท่านมีความจำเป็นต้องสร้างเพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาหรือเพื่ออบรมศีลธรรมและเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้อาศัยเป็นสถานที่เรียนและศึกษาค้นคว้าตามสมควรแก่อัตภาพ เราชาวพุทธก็ควรจะช่วยเหลือตามกำลังศรัทธาและไม่ควร **‘จิตตก’** คือ **‘รู้สึกเบื่อหน่ายการทำบุญ’** เพราะการทำบุญที่สมควรจะทำในฐานะชาวพุทธ

ข้อสำคัญก็คือการทำบุญกับพระผู้ทรงศีลจริงๆและทำไปแล้วได้ประโยชน์แก่พหุชนจริงๆ นั่นก็เสมือนว่าเราฝากเงินของเราไว้กับธนาคารเป็นทุนสำรองในกายภาคหน้า แต่เงินที่เราฝากนั้นเป็นอริยทรัพย์ (ทรัพย์อันประเสริฐ) ซึ่งไม่มีใครแย่งไปได้ครับ เพราะฉะนั้น ยิ่งทำก็ยิ่งมีบุญกุศลติดตัวเราคนเดียว เมื่อยิ่งทำยิ่งได้แล้วจะเบื่อหรือเพี้ยนบุญทำไมละครับ? ถ้าเห็นสมควรจะช่วยบริจาคก็ช่วย ถ้าเห็นว่ามันสมควรก็ไม่ต้องช่วยและหันไปช่วยวัดที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้นเอง

ในการบำเพ็ญเพียรหรือปฏิบัติธรรมนั้น พระพุทธเจ้าตรัสแนะนำให้ใช้หลักปาน (ที.ปา. 11/238/237) สรุปสั้นๆ ก็คือพยายามทำบุญที่เคยทำแล้วให้ยิ่งขึ้นและพยายามทำบุญใหม่ที่ยังไม่เคย

ได้ทำมาก่อน วิธีทำบุญในทางพระพุทธ ศาสนานั้น พระพุทธเจ้าตรัสเรียกว่าบุญกิริยาวัตถุที่มีทั้งหมด 10 ประการเมื่อว่าโดยพิสดาร แต่เมื่อว่าโดยย่อแล้ว พระไตรปิฎก (อ.จ.สต.ต.ก.15/126/215) ระบุว่า มี 3 ประการคือทาน, ศีลและภาวนา เราไม่ประสงค์จะให้ทานก็รักษาศีล, ประสงค์จะให้ดีกว่านั้นก็เจริญจิตภาวนา ในระดับขั้นทาน พระพุทธเจ้าก็ทรงสอนให้พิจารณาผู้รับด้วยนะครับ พระไตรปิฎกมัชฌิมนิกาย (ม.อุ.ปริ.14/718/461) ระบุว่าทานจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อบริสุทธิ์ทั้งฝ่ายปฏิบัติ (พระสงฆ์ผู้รับ) และฝ่ายทายก (ผู้ให้) นั่นแปลว่าผู้รับทานควรจะมีศีลเป็นอย่างดี ทานที่ให้แล้วจึงได้ผลมาก ถ้าท่านอาจารย์ไปวัดแล้วสังเกตว่าพระไม่ค่อยสวมอินทรีย์ เล่นพูดจาหยาบๆ คายๆ หัวเราะร่วน ไม่ค่อยระมัด ระวัง บางทีแม้แต่การห่มผ้าก็ไม่ค่อยเรียบร้อย ก็อย่าไปถวายเลยครับ ไปหาวัดใหม่ดีกว่าครับ ผมเองแม้จะชินกับพระ ผมยังต้องเลือกวัดถวายเลยทุกวันนี้ครับ

เมื่อว่ากันถึงที่สุดแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสไว้ด้วยซ้ำว่าธรรมทานมีผลมากกว่าอามิสทาน (พระไตรปิฎก ขุ.ขุท.25/280/308 ตรัสไว้ว่า เทวทานิ ภิกขเว ทานานิ อามิสทานญจ ธมมทานญจ เอตทคัคคิ ภิกขเว อิมสฺส ทูวิญญํ ทานานํ ยทิทํ ธมมทานํ แปลว่า 'ดูกรภิกษุทั้งหลาย ทานมีสองประการ กล่าวคืออามิสทานและธรรมทาน ดูกรภิกษุทั้งหลายบรรดาทานสองประการนี้ ธรรมทานเป็นเลิศกว่าอามิสทาน') พุทธวจนะบางแห่งตรัสไว้ด้วยว่า สพุพพานิ ธมมทานิ ชินาติ 'ผู้ให้ธรรมะย่อมชนะการให้ทั้งปวง' (ขุ.สุต.25/34/63) พุดง่ายๆ ก็คือพระองค์ต้องการให้เหล่าสาวกช่วยกันเผยแผ่พระพุทธศาสนา มากกว่าจะไปเน้นเรื่องวัตถุ พระไตรปิฎกมัชฌิมนิกาย (ม.ม.12/21/21) ระบุว่าพระพุทธเจ้าทรงอยาก ให้เหล่าสาวกของพระองค์เป็นธรรมทายาทมากกว่าอามิสทายาท คือช่วยกันเผยแผ่ให้เพื่อนร่วมโลก ได้รู้จักพระ พุทธศาสนา ถ้าพี่น้อง, เพื่อนฝูง, คู่สมรสหรือแฟนไม่เข้าใจก็ช่วยอธิบาย โดยที่สุด ก็ขยายไปยังคนอื่นๆ นอกครอบครัว

สรุปว่าถ้าไม่ประสงค์จะร่วมบริจาคเพราะเห็นว่า ไม่เหมาะสมก็อย่าไปบริจาคเลยครับ ไปบริจาคให้วัดที่ต้องการสร้างถาวรวัตถุซึ่งมีอยู่จำนวนมากดีกว่า ผมเองก็ไม่ใคร่นึกอยากจัดผ้าป่าเท่าไรหรอกครับ ก่อนหน้านี้ เคยจัดจริงๆ ก็ครั้งหนึ่ง เมื่อต้องช่วยสร้างวัดอ็อกซฟอร์ดพุทธวิหาร ซึ่งผมได้กราบเรียนเชิญท่านอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเป็นประธาน ครั้งนั้น ผมเป็นคนวางแผนจริงๆ คราวนั้น ได้เงินไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท

ผ้าป่าที่ผมกำลังวางแผนทำนี้ ผมจัดเป็นครั้งที่ 2 ผมไปเห็นสภาพท้องที่แล้วก็อยากช่วย เพราะในท้องที่อำเภอห้วยทับทันและปรางค์กู่ทั้งสองอำเภอของจังหวัดศรีสะเกษ ไม่มีวัดใดที่มีหนังสือพระไตรปิฎก, อรรถกถา, ฎีกา, ตำราเรียนไวการณบาลี, หนังสืออ้างอิงอื่นๆ ฯลฯ ที่เหมาะแก่การค้นคว้าวิจัยประจำท้องถิ่นเลย แม้แต่ห้องสมุดโรงเรียนใดๆ ก็ไม่มี การจัดผ้าป่าของผมถ้าสามารถสร้างหอสมุดได้สำเร็จ จะทำให้วัดไม่น้อยกว่า 40 วัดในละแวกใกล้เคียงได้มีโอกาสใช้ห้องสมุด

ค้นคว้าร่วมกัน เมื่อหนังสือค้นคว้ามีพร้อม เราก็จะสามารถสร้างศาสนทายาทได้และเปิดอบรม
หลักสูตรต่างๆ ทางพระพุทธศาสนา ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะมีหนังสือให้ค้นคว้าอย่างสมบูรณ์
แล้วนั่นเอง เพราะฉะนั้น ถ้าใครสนใจร่วมงานบุญก็โปรดติดต่อผมได้ครับ